

مؤسسه آموزش عالی حکیم نظامی
نیرودهی، تبریز، آذربایجان شرقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دستور العمل نگارش و تدوین پایان نامه کارشناسی ارشد

مقدمه :

هر چند که پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری تخصصی در تمام دانشکده های واحد بر اساس دستورالعمل و بخشنامه های مربوطه بصورت مناسب و یکنواخت تنظیم می شود ، با اینحال بمنظور ایجاد هماهنگی بیشتر و همچنین استفاده از پیشنهادات مفید تعدادی از اساتید محترم که در زمینه تدوین پایان نامه و رساله واصل شده است ، این دستورالعمل که در واقع شکل کاملتر دستورالعمل قبلی می باشد ، برای تنظیم پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکترای تخصصی تهیه شده است که از مدیران محترم پژوهشی دانشکده انتظار دارد ، نظارت کافی در رعایت مفاد آن توسط دانشجویان اعمال نمایند.

مدیریت تحصیلات تکمیلی

کلیات :

به منظور سهولت مطالعه پایان نامه یا رساله ضرورتاً لازم است ضمن رعایت وحدت عنوان ، یعنی فراهم آوردن تناسب و ربط طبیعی مفاهیم و معانی مورد بحث در نوشتار با یکدیگر ، در کلیه صفحات نکات دستوری و قواعد نشانه گذاری رعایت شده و از به کاربردن واژه های دشوار و بیگانه خودداری شود و چنانچه واژه هایی مثل نام و نام خانوادگی افراد یا کلماتی که افراد از آن معانی متعددی را استنباط می نمایند ، به کار برده می شود ، حتماً می بایست روی آن واژه یا نام خارجی با نماد اعداد شماره گذاری و معادل انگلیسی آن در ذیل همان صفحه بصورت زیرنویس ذکر شود .علاوه بر آن لازم است به موارد زیر دقیقاً توجه و مطابق آن عمل گردد:

الف : اندازه کاغذ و نوع تایپ

۱. متن پایان نامه با برنامه WORD تایپ شود.
۲. کاغذ متن در اندازه A4 (۲۱ در ۲۹/۷ سانتیمتر) باشد .
۳. هر صفحه دارای ۲۲ سطر و حاشیه راست ، چپ ،بالا و پایین به ترتیب برابر با ۳/۵ ، ۲/۵ ، ۳/۵ و ۳/۵ سانتیمتر باشد در نتیجه عرض متن ۱۵ سانتی متر خواهد بود.
۴. برای تایپ بخش های مختلف پایان نامه از قلمهای زیر استفاده شود:

اندازه	نوع قلم	نوع متن
۱۴	لوتوس نازک	متن فارسی
۱۶	یاقوت	تیتراهای اصلی
۱۴	لوتوس سیاه	تیتراهای فرعی
۱۶	یاقوت	عنوان چکیده فارسی
۱۴	لوتوس نازک	متن چکیده فارسی
۱۴	Times New Roman	عنوان چکیده انگلیسی
۱۲	Times New Roman	متن چکیده انگلیسی
۱۱	لوتوس نازک	فهرست مراجع فارسی/عربی
۱۰	Times New Roman	فهرست مراجع انگلیسی

ب: نوع جنس و رنگ جلد :

۱. جلد پایان نامه از نوع گالینگور می باشد که عیناً مطابق نمونه مندرج در صفحه روی جلد زرکوب می شود.
۲. رنگ جلد پایان نامه های کارشناسی ارشد سورمه ای و رنگ جلد رساله های دکترای تخصصی مشکی می باشد.

ج : تسلسل مطالب و صفحات :

۱. روی جلد (مطابق فرم استاندارد شرح روی جلد -پیوست)
۲. صفحه بسم الله الرحمن الرحيم
۳. صفحه عنوان (عیناً مطابق شرح روی جلد)
۴. صفحه تقدیم به ....(حداکثر یک صفحه)
۵. یک صفحه برای تشکر و قدردانی (در این صفحه از همه افرادی که در تدوین رساله یا پایان نامه ،پژوهشگر را یاری نموده اند تشکر می شود.)
۶. تعهدنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد
۷. صفحه مربوط به تصویب پایان نامه یا رساله با ذکر نمره و درجه با امضاء استاد راهنما
۸. فرم چکیده ویژه چاپ در پژوهشنامه دانشگاه
۹. فهرست مطالب (بشرح مندرج در آلبوم نمونه)
۱۰. پیکره اصلی پایان نامه شامل تمام فصول
۱۱. فهرست منابع و مأخذ(شاملصورت دقیق و کامل همه مراجعی است که در متن پایان نامه به انها استناد شده است)
۱۲. پیوستها و ضمائم (شامل جداول ،نمودارها،شکل ها ،تست ها وپرسشنامه های خود ساخته و برنامه های رایانه ای ...)
۱۳. چکیده انگلیسی

۱۴. عین شرح پشت جلد که در صفحه آخر به زبان انگلیسی درج می شود.

۱۵. شرح پشت جلد (مطابق فرم استاندارد-انگلیسی)

د- شماره گذاری :

- شماره گذاری صفحات :

صفحات " بسم الله الرحمن الرحيم " و "عنوان " ، "چکیده مخصوص چاپ در پژوهشنامه " ، "تصویب پایان نامه یا رساله با ذکر نمره " ، " تقدیم " و "تشکر و قدردانی " شماره گذاری نمی شود . صفحات " فهرست ها " با حروف الفبای فارسی (الف ، ب ، ج ، ...) شماره گذاری خواهد شد . سایر صفحات شماره گذاری می شوند که لازم است شماره گذاری صفحات در وسط و پایین صفحه انجام گیرد.

شماره گذاری فصول و بخش ها :

هر پایان نامه دارای چند فصل (معمولاً ۵ فصل) می باشد و هر فصل نیز معمولاً دارای چند بخش می باشد . صفحه اول هر فصل باید از خط پنجم شروع شود. هر یک از بخشهای هر فصل با دو شماره که با خط تیره از یکدیگر جدا شده اند ، مشخص می گردد. عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ شماره ترتیب بخش مورد نظر است . در صورتیکه یک بخش دارای زیر بخش باشد ، شماره هر زیر بخش در سمت چپ شماره مذکور قرار می گیرد، مثل (۲-۴-۳) یعنی زیر بخش سوم از بخش چهارم فصل دوم.

- شماره گذاری شکلها ، جدولها ، نمودار و نقشه ها

شماره گذاری شکلها ، جدولها ، نمودارها و نقشه ها مانند روال قبلی است . مثلاً دهمین شکل در فصل سوم به صورت (شکل ۳-۱۰) نوشته می شود.

- شماره گذاری پیوست ها

پیوست های پایان نامه با حروف الفبای فارسی نامگذاری می شوند. شکلها و جدولهای موجود در هر پیوست ، با توجه به پیوست مربوطه شماره گذاری خواهد شد. به عنوان مثال : سومین جدول در پیوست " ب " به این صورت نوشته می شود (جدول ب-۳)

- شماره گذاری روابط و فرمولها

هر رابطه در متن پایان نامه ، با دو شماره که با خط فاصله از یکدیگر جدا می شوند ، مشخص می شود. عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ ، شماره مورد نظر است . مثلاً هشتمین رابطه در فصل ششم به صورت (۶-۸) نوشته می شود.

ه - شیوه ذکر منابع و مأخذ

۱- فهرست منابع و مأخذ:

مقصود از درج فهرست منابع و مأخذ ، تهیه و تدوین صورت کامل و دقیق تمام منابع و ماخذی است که در متن پایان نامه به آنها استناد شده می باشد و بعبارت دیگر هدف آنستکه بدینوسیله میزان تلاش و کنکاش پژوهشگر در بررسی و استفاده از منابع گوناگون مشخص شود و همچنین ضمن رعایت حقوق سایر مولفان و نویسندگان ، امکان دسترسی خواننده به منابع فراهم شود.

قالب کلی تنظیم اطلاعات مربوط به فهرست منابع به صورت زیر است :

* منابع فارسی :

کتاب : نام خانوادگی نویسنده ، نام نویسنده ، عنوان کتاب ، سال نشر ، شماره جلد ، نوبت چاپ ، محل انتشار ، ناشر .
بعنوان مثال :

الوانی ، سید مهدی ، مدیریت عمومی ، ۱۳۷۴ ، چاپ دوم ، تهران ، نشرنی

توضیح اینکه چنانچه کتاب ترجمه باشد ، بعد از ذکر " سال نشر " نام مترجم ذکر می شود .

بعنوان نمونه :

مورهد، گریفین، رفتار سازمانی، ۱۳۸۰، ترجمه دکتر سید مهدی الوانی و غلامرضا معمارزاده، چاپ پنجم ف انتشارات مروارید.
مجله : نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، عنوان مقاله، تاریخ نشر، نام مجله، شماره، دوره

* منابع انگلیسی :

کتاب : به ترتیب و از چپ به راست :

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، عنوان کتاب، محل انتشار، ناشر، سال انتشار

مجله : نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، عنوان مقاله، نام مجله، شماره، دوره، سال انتشار .

به عنوان مثال :

Folk,R..1.....

۲- روش مأخذ دهی :

لازم است برای دادن مأخذ از شیوه "درون متنی" بشرح زیر استفاده شود:

*منابع فارسی :

در انتهای مطلب مورد نظر و داخل پرانتز به ترتیب :

"نام خانوادگی نویسنده، سال چاپ، شماره صفحه یا صفحات" درج می شود.

بعنوان مثال : (دعائی، ۱۳۷۷، ۱۵۹)

در صورتیکه از کتاب یا مقاله ترجمه شده ای استفاده شده باشد، می بایست نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان (حداکثر ۳ نویسنده) به زبان فارسی بدون اشاره بنام مترجم ذکر شود.

بعنوان نمونه : برای منبعی با یک نویسنده (رایینز، ۵۸، ۱۳۸۱-۵۳) برای منبعی با ۲ نویسنده (کوانتر **اودانل**، ۶۲، ۱۳۷۹)

و در صورتیکه کتاب یا مقاله ترجمه شده به فارسی بیش از ۳ نفر نویسنده داشته باشد، می بایست تنها نام خانوادگی نویسنده اول (نه مترجم) و بدنیال آن عبارت " و دیگران" ذکر شود :

(..... و دیگران، سال چاپ ترجمه کتاب در ایران، شماره صفحه یا صفحات)

بعنوان مثال : (توماس و دیگران، ۱۳۸۰، ۵۸-۵۴)

و هنگامیکه یک منبع برای چند بار تکرار می شود عبارت همان منبع و شماره صفحه ذکر می شود. بعنوان مثال : (همان منبع، ۱۶۷)

*منابع انگلیسی :

در صورتیکه از کتاب یا مقاله به زبان اصلی استفاده می شود، می بایست به ترتیب و از چپ به راست نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان (حداکثر ۳ نفر)، سال چاپ، شماره صفحه یا صفحات) بصورت انگلیسی ذکر شود : (Last Name,Year,Page)

بعنوان مثال :

- برای منبعی با یک نویسنده (Robbins,2001,85,88)

- برای منبعی با ۲ نویسنده (Stoner& - Friman,2002,253)

و در مواردیکه کتاب یا مقاله به زبان اصلی، دارای بیش از ۳ نویسنده باشد، باید تنها نام خانوادگی نفر اول ذکر شده و سپس از واژه (eta1) استفاده شود :

بصورت : (Last Name & Eta1,2002,214-229)

بعنوان نمونه :

(Thomason & Eta1,2002,214-229)

در صورتیکه یک منبع انگلیسی برابر چند بار تکرار می شود، در انتهای مطلب داخل پرانتز عبارت (Lbid,P) ذکر می شود.

برای مثال : (Lbid و ۳۷)

و - پیوستها و ضمائم :

پیوستها شامل شکلها، جداول، نمودارها و نقشه ها بعد از آخرین صفحه فصل آخر قرار م یگیرند. چنانچه تعداد آنها زیاد باشد م یبایست فهرست آنها تهیه و در بخش آخر "فهرست مطالب" پایان نامه یا رساله درج گردد.

- چنانچه ضمايم و پیوستهای بزرگتر از صفحات اصلی پایان نامه باشند با استفاده از دستگاه فتوکپی های مخصوص، کوچک و استاندارد شده و در صورتیکه می بایست بعضی از آنها بزرگ تر از برگ A4 باشند، می بایست بنحوی تا شوند که از قاب جلد خارج نشده و ترجیحاً درون جیبی (مانند پاکت) که در صفحه جلد تعبیه می شود قرار گیرد.

ز- چکیده به زبان انگلیسی (Abstract) :

لازم است خلاصه پایان نامه یا رساله حداکثر تا ۲۵۰ کلمه و در یک صفحه تهیه و تدوین شده و ماقبل صفحه آخر قرار گیرد.

ح- شرح پشت جلد به زبان انگلیسی :

شرح پشت جلد که به زبان انگلیسی تهیه می شود، عیناً مطالب ترجمه شده شرح روی جلد است با این تفاوت که عناوین استاد راهنما و مشاور در پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری تخصصی متفاوت و بشرح زیر می باشد :

- برای پایان نامه کارشناسی ارشد : استاد راهنما و اساتید راهنما (Advisor, Thesis Advisor) استاد مشاور (Consulting-Advisor)

- برای رساله دکتری : استاد راهنما (Thesis supervisor یا Supervisor) استاد مشاور (Consulting Supervisor)

شرح روی جلد :

* روی جلد به ترتیب موارد و عبارتهای زیر درج می گردد:

۱. آرم دانشگاه آزاد اسلامی (ترجیحاً در ابعاد ۲/۵ cm در ۳ cm)
۲. دانشگاه آزاد اسلامی
۳. واحد تهران مرکزی
۴. نام دانشکده و نام گروه آموزشی مربوطه
۵. عبارت (پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد "M.A" یا "M.Sc" و رساله برای دکتری Ph.D)
۶. کلمه "گرایش" (نام گرایش تحصیلی)
۷. کلمه : عنوان
۸. عبارت: پایان نامه یا رساله
۹. عبارت : "استادراهنما"
۱۰. نام و نام خانوادگی : استاد راهنما
۱۱. استاد یا استادان مشاور
۱۲. نام استاد یا استادان مشاور
۱۳. کلمه : "پژوهشگر"
۱۴. نام و نام خانوادگی پژوهشگر
۱۵. سال تحصیلی (تاریخ دفاع پایان نامه با توجه به نیمسال تحصیلی)
۱۶. ذکر شماره جلد (در صورتیکه پایان نامه یا رساله بیش از یک جلد باشد)

توجه :

۱. حروف "M.A" مخفف عبارت Master of Art برای رشته های علوم انسانی و "M.Sc" مخفف عبارت : Master of Science برای رشته های غیر علوم انسانی کارشناسی ارشد و PH.D مخفف عبارت : Philosophy of Doctor برای دکتری تخصصی استفاده می شود .
۲. عطف پایان نامه شامل عنوان ، نام نگارنده و سال تحصیلی می باشد.

آلبوم نمونه ها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موسسه آموزش عالی حکیم نظامی قوچان

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

رشته :

گرایش :

عنوان :

استاد راهنما :

استاد مشاور :

پژوهشگر :

بهار / تابستان / پاییز / زمستان ۱۳

تقديم به :

تشر و قدردانی :

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب
در رشته
از پایان نامه خود تحت عنوان :
دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی
که در تاریخ

- با کسب نمره و درجه دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:
- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
  - ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
  - ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و .... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
  - ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ :

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای/خانم

بحروف و با درجه

مورد تصویب قرار گرفت .

از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره

امضاء استاد راهنما :

بسمه تعالی

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی:	کد واحد:	کد شناسایی پایان نامه:
عنوان پایان نامه:		
نام و نام خانوادگی دانشجو:	تاریخ شروع پایان نامه:	تاریخ اتمام پایان نامه:
شماره دانشجویی:		
رشته تحصیلی:		
استاد / استادان راهنما:		
استاد/استادان مشاور:		
آدرس و شماره تلفن ::		
چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده):		

مناسب است تاریخ و امضاء:

مناسب نیست

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

فصل اول: کلیات طرح

- ۱-۱ مقدمه.....
- ۱-۲ بیان مسئله.....
- ۱-۳ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن.....
- ۱-۴ سوالات تحقیق.....
- ۱-۵ اهداف و فرضیه های تحقیق.....
- ۱-۶ قلمرو تحقیق.....
- قلمرو مکانی.....
- قلمرو زمانی.....
- قلمرو موضوعی.....
- ۱-۷ تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه های کلیدی.....

فصل دوم: مبانی نظری

- ۲-۱ مقدمه.....
- ۲-۲ مبانی نظری و ادبیات تحقیق.....
- ۲-۳ پیشینه تحقیق.....
- پیشینه داخلی.....
- پیشینه خارجی.....
- جمع بندی پیشینه.....
- ۲-۴ مدل تحقیق.....

فصل سوم: روش شناسائی تحقیق (متدولوژی)

- ۳-۱ مقدمه.....
- ۳-۲ روش تحقیق.....
- ۳-۳ جامعه آماری.....
- ۳-۴ نمونه آمار.....
- ۳-۵ ابزار جمع آوری اطلاعات.....
- ۳-۶ روایی و پایایی ابزار تحقیق.....
- ۳-۷ روش تجزیه و تحلیل داده ها.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

- ۴-۱ مقدمه.....
- ۴-۲ آمار توصیفی.....
- ۴-۳ آمار استنباطی.....
- ۴-۴ یافته های تحقیق.....

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

- ۵-۱ مقدمه.....
- ۵-۲ مرور کلی تحقیق.....
- ۵-۳ بحث و نتیجه گیری.....
- ۵-۴ پیشنهادات.....
- پیشنهادات کاربردی.....
- پیشنهادات پژوهشی.....
- ۵-۵ محدودیت های تحقیق.....

منابع و مأخذ.....
پیوست ها.....

چکیده انگلیسی.....

فهرست جدول ها

صفحه

عنوان

.....	جدول ۱-۱
.....	جدول ۲-۱
.....	جدول ۳-۱
.....	جدول ۱-۲
.....	جدول ۲-۲
.....	جدول ۱-۳
.....	جدول ۲-۳
.....	جدول ۱-۴
.....	جدول ۲-۴

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

.....	۱-۱ نمودار
.....	۲-۱ نمودار
.....	۱-۲ نمودار
.....	۱-۳ نمودار
.....	۲-۳ نمودار
.....	۳-۳ نمودار

فهرست شکل ها

صفحه

عنوان

.....	شکل ۱-۱
.....	شکل ۲-۱
.....	شکل ۱-۲
.....	شکل ۲-۲
.....	شکل ۱-۳
.....	شکل ۲-۳
.....	شکل ۳-۳

فهرست نقشه ها

صفحه

عنوان

.....	نقشه ۱-۱
.....	نقشه ۲-۱
.....	نقشه ۳-۱
.....	نقشه ۱-۲
.....	نقشه ۱-۳
.....	نقشه ۱-۴

فصول پایان نامه

فهرست منابع

مانند:

- ۱- احمدی ، ن ، ۱۳۶۳، **فیزیولوژی گیاهی**، تهران ، مرکز نشر دانشگاهی
- ۲- رنجبر ، ع.م. ، ۱۳۶۷ ، **اثر فاصله ردیف و تراکم بوته بر عملکرد و اجزای عملکرد دانه دو رقم سویا**، مجله علوم کشاورزی ایران ، جلد ۱۹ ، شماره های ۱و۲، ص ۲۹ تا ۳۰.
- ۳- عرشی ، ی .و جعفری ، م . ، ۱۳۷۶ ، گزارش بررسی آفتابگردان ، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج ، بخش تحقیقات دانه های روغنی .
- ۴- کامرانی ، ر . ، ۱۳۷۶ ، ارزیابی عملکرد و شاخص های رشد دو رقم سویا در دو منطقه لورک - نجف آباد و چهار تخته شهر کرد ، پایان نامه کارشناسی ارشد زراعت ، دانشگاه صنعتی اصفهان ، دانشکده کشاورزی ، ص ۲۰ تا ۵۰ .

[5]Folk,R.L.,1954,The Distinction Between Grain Size & Mineral Composition in Sedimentary Rock Nomenclature,J.Geol.,8,62,pp:399-359

[6]Hunt,R.,1982,Plant Growth Curve,The Functional Approach to Plant Growth Analysis Edward Arnold Pub.,London U.K.,pp:248-251

پیوست ها :

Abstract:

شامل : اهداف ، روشها ، محتوای اصلی و نتایج حاصله می باشد.

که بصورت چپ چین در صحافی گذاشته شود.

Hakim Nezami Institute of Higher Education

"M . A " Thesis

Field.....Tendency.....

Subject :

Advisor:

Reader:

(در صورت عدم استاد مشاور، این قسمت حذف شود)

By:

September 2015